

Hvad er forskellen på en bisidder og en partsrepræsentant til voksne?

af konsulent Erik Jappe

I DUKH får vi jævnligt spørgsmål fra borgere omkring forskelle mellem en bisidder og en partsrepræsentant til voksne. Det er ikke altid, at borgeren har gjort sig klart, hvad forskellen er mellem en bisidder og en partsrepræsentant. For borgeren er der fokus på, at pågældende har en til at hjælpe sig. Men der er klare forskelle mellem en bisidder og en partsrepræsentant, som det fremgår af denne udgave af praksisnyt.

Lovgivning

Reglerne om bisidder og partsrepræsentant findes i [forvaltningslovens](#) § 8, hvoraf det fremgår, at den, der er part i en sag, på ethvert tidspunkt af sagens behandling kan lade sig

- 1) repræsentere (partsrepræsentant) af andre eller
- 2) bistå (bisidder) af andre.

Bemærk dog, at myndigheden kan kræve, at parten medvirker personligt, når det er af betydning for sagens afgørelse, f.eks. ved udstedelse af lægeerklæring.

Bemærk endvidere, at hvis partens interesse i at kunne lade sig repræsentere eller bistå findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov, gælder retten til bisidder og partsrepræsentant ikke. Det fremgår af [vejledningen til forvaltningsloven](#), at det i forarbejderne til bestemmelsen er forudsat, at der kun i ganske særlige tilfælde bør nægtes en part adgang til at lade sig repræsentere eller bistå af andre under sagens behandling.

Bisidder til voksne

Borgeren bestemmer som hovedregel selv, hvem der skal være bisidder i sagen. Det kan være en bekendt eller ven, som først og fremmest er med på f.eks. møder med kommunen for at støtte borgeren på det personlige plan. Borgeren kan også have en bisidder, der har en faglig baggrund og dermed en særlig indsigt i det felt, som sagen drejer sig om. Det er borgeren, der suverænt bestemmer, i hvilket omfang bisidderen skal indgå i sagen.

Partsrepræsentant til voksne

Også her bestemmer borgeren som hovedregel selv, hvem der skal være partsrepræsentant i sagen. Bemærk at uanset om der er tale om myndighedsbehandling af en sag, hvori der træffes en afgørelse eller om der er tale om udførelse af faktisk forvaltningsvirksomhed, gælder retten til at lade sig repræsentere af andre. Det fremgik af den tidligere [retssikkerhedsvejledning](#) fra 2006 (pkt. 455). Det giver således borgeren ret til at lade sig repræsentere af andre både i afgørelsessager og også f.eks. ved den faktiske tilrettelæggelse af socialpædagogisk bistand.

Undtagelser

Som tidligere nævnt fremgår det af [vejledningen til forvaltningsloven](#), at der kun i ganske særlige tilfælde bør nægtes en part adgang til at lade sig repræsentere eller bistå af andre under sagens behandling.

Forvaltningslovens undtagelsesbestemmelse (§ 8, stk. 2) indebærer, at myndigheden må foretage en konkret afvejning af på den ene side partens interesse i at få den pågældende bistand og på den anden side de hensyn, der taler for at afskære partens adgang til at lade sig repræsentere eller bistå. I vejledningen er det anført under pkt. 44:

"Undtagelsesbestemmelsen vil f.eks. kunne tænkes anvendt i tilfælde, hvor parten under et møde med myndigheden ønsker sig bistået af flere personer og myndigheden af hensyn til sagsbehandlingen, ro og orden eller af hensyn til andre parter, finder at burde begrænse antallet af bisiddere eller helt at udelukke andre end parterne selv fra at deltage i mødet."

Endvidere er det anført i vejledningen, at hvis den pågældende repræsentant eller ønskede bisidder er ganske uegnet til at varetage partens interesser eller måske direkte vil kunne skade parten, kan undtagelsesbestemmelsen (§ 8, stk. 2) i særlige tilfælde også tænkes anvendt af hensyn til parten selv.

Der er ikke formel klageadgang for borgeren i sådanne tilfælde, men borgeren kan evt. henvende sig til ledelsen - og i sidste ende borgmesteren - hvis borgeren ikke er tilfreds med administrationens vurdering.

Garantiforskrift

Retten til at lade sig repræsentere eller bistå af andre er en garantiforskrift, som kommunen skal overholde.

I en sag omtalt i [principafgørelse F-1-07](#) havde en kommune nægtet en borger at medtage en bisidder. Ankestyrelsen fandt ikke grundlag for anvendelse af undtagelsesbestemmelsen nævnt ovenfor. Fra afgørelsen:

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg fandt, at kommunen ... havde tilsidesat en garantiforskrift ved at nægte hende at medtage en bisidder. Kommunens afgørelse havde derfor en væsentlig retlig mangel, der medførte ugyldighed, medmindre det konkret kunne afkræftes, at manglen ikke havde påvirket afgørelsens resultat.

I den konkrete sag fandt Ankestyrelsen ikke, at det kunne afkræftes.

Forskelle

Fra den tidligere [retssikkerhedsvejledning](#) fra 2006 (pkt. 456):

”Hvis der er en partsrepræsentant, skal partsrepræsentanten have besked (meddelelse) om de enkelte dele af sagsbehandlingen (processuelle beslutninger), idet repræsentanten har beføjelser som part efter forvaltningsloven i sagen. En beslutning om at iværksætte en undersøgelse eller om at genoptage en sag samt selve afgørelsen i sagen skal altid meddeles parts-repræsentanten.

Hvis der alene er tale om en bisidder, er det fortsat borgeren, der har alle partsbeføjelser. Kommunen skal således kun inddrage bisidderen i sagsbehandlingen i det omfang dette er aftalt med borgeren.”

De centrale forskelle mellem en partsrepræsentant og en bisidder er således:

Opgaver m.v.	Bisidder	Partsrepræsentant
Deltage i møder	Ja - men borgeren skal være til stede	Ja - også uden deltagelse af borgeren
Føre ordet for borgeren	Ja - men kun i det omfang det er aftalt med borgeren.	Ja - partsrepræsentanten kan udtale sig på vegne af borgeren
Få møde udsat pga. sygdom	Ja - et møde vil normalt kunne blive udsat, hvis bisidderen er syg - men det er op til myndigheden at bestemme	Ja - når partsrepræsentanten er syg, skal et aftalt møde udsættes
Få forlænget partshøringsfrist ved anmodning	Nej - normalt vil en kommune ikke forlænge partshøringsfristen for at give borgeren tid til at drøfte sagen med en bisidder	Ja - kommunen bør forlænge parts-høringsfristen, så pågældende og borgeren kan få drøftet sagen igennem
Fremsende breve m.v. til kommunen, komme med skriftlige bemærkninger til breve m.v.	Ja - en bisidder kan godt efter aftale med borgeren fremsende breve med kommentarer m.v. til kommunen	Ja - en partsrepræsentant kan på lige fod med borgeren fremsende breve m.v. til kommunen
Modtage breve fra kommunen	Nej - normalt skal borgeren selv sende kopi af brev til bisidderen	Ja - kommunen skal sende brev f.eks. med afgørelse til partsrepræsentanten og evt. til borgeren også
Træffe beslutning om at klage og indsende klage	Nej - kun i fællesskab med borgeren	Ja - normalt i samarbejde med borgeren
Ophør	Borgeren kan til enhver tid bringe samarbejdet med en bisidder til ophør	Borgeren kan til enhver tid bringe et samarbejde med en partsrepræsentant til ophør. Myndighederne skal orienteres om, at samarbejdet er ophørt.

Det er op til borgeren i hver enkelt tilfælde at bestemme, i hvilket omfang partsrepræsentanten skal varetage borgerens interesser. Borgeren kan således bestemme, at partsrepræsentanten skal varetage den mundtlige kontakt til kommunen, mens borgeren selv tager sig af den skriftlige kontakt.

Hvis der er tvivl

Hvis kommunen er i tvivl, om borgerens støtteperson er bisidder eller partsrepræsentant, skal kommunen og borgeren have dette forhold afklaret.

Borgeren er måske ikke så bevidst om dette forhold, så derfor er det kommunen, der i sidste ende har ansvaret for at få det afklaret. Normalt vil kommunen kunne få det afklaret ved at spørge borgeren og bisidderen/parts-repræsentanten.

Da en partsrepræsentant har partsrettigheder, skal kommunen helt konkret anmode borgeren om en fuldmagt, hvori er præciseret partsrepræsentantens beføjelser.

Afrunding

Der er både ligheder og forskelle mellem en bisidder og en partsrepræsentant. Ligheden består i, at borgeren har en til at hjælpe og støtte sig. Den store forskel består i, at en partsrepræsentant har samme beføjelser som borgeren, dvs. partsrettigheder - det har en bisidder ikke.

Retten til at lade sig repræsentere og bistå af andre er en garantiforskrift. Denne ret kan kun i ganske særlige tilfælde tilsidesættes. Der skal således foreligge meget tungtvæjende grunde til, at en part nægtes adgang til at lade sig repræsentere eller bistå af andre under sagens behandling, f.eks. fordi vedkommende reelt ikke varetager borgerens interesser.